

**КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР
ВСП «Фаховий музичний коледж»
Циклова комісія загальноосвітніх та соціально-гуманітарних
дисциплін**

**Методичні рекомендації та завдання
до самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни « БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ,
ОХОРОНА ПРАЦІ
ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ »**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Дніпро - 2025

Розробник: *Олександр ШАПОВАЛ, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.*

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 року

Голова циклової комісії загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін _____ Тетяна БАТАЛОВА

Методичні рекомендації та завдання для самостійного вивчення

Тема 1. Вступ. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Мета: сформувати базові знання про безпеку життєдіяльності як науку, її завдання, об'єкти вивчення, а також роль у формуванні безпечної поведінки людини.

Завдання:

1. Опрацювати поняття «безпека життєдіяльності», «небезпека», «ризик», «захист».
2. Скласти короткий конспект за темою, виділити ключові терміни.
3. Розробити схему «Система безпеки життєдіяльності людини».
4. Підготувати усне повідомлення: «Безпека життєдіяльності як частина культури особистості».

Кількість годин: 2 год.

Тема 2. Природні загрози. Характер їх проявів та дії на біосферу і об'єкти економіки

Мета: з'ясувати види природних небезпек, причини їх виникнення та наслідки для людини й довкілля.

Завдання:

1. Охарактеризувати основні види природних небезпек (літосферні, гідросферні, атмосферні, біологічні).
2. Підготувати таблицю «Види природних лих і їх наслідки».
3. Навести приклади надзвичайних природних ситуацій в Україні.
4. Скласти короткі рекомендації поведінки під час повені, землетрусу, бурі.

Кількість годин: 4 год.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори

Мета: вивчити поняття «техногенна катастрофа», розглянути причини виникнення техногенних надзвичайних ситуацій.

Завдання:

1. Скласти схему класифікації техногенних небезпек.
2. Підготувати опис однієї техногенної катастрофи (вибух, витік газу, аварія).
3. Визначити заходи, що допомагають запобігти аваріям на транспорті й виробництві.
4. Скласти пам'ятку «Дії населення у разі техногенної аварії».

Кількість годин: 4 год.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки та захист від них

Мета: ознайомитись із видами соціальних і політичних небезпек, навчитися розпізнавати ризикові ситуації.

Завдання:

1. Розкрити поняття «тероризм», «війна», «криміногенна ситуація».
2. Підготувати короткий реферат «Сучасні соціальні небезпеки в Україні».
3. Скласти алгоритм дій при терористичній загрозі.
4. Обговорити соціальні ризики: тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія.

Кількість годин: 4 год.

Тема 5. Цивільний захист. Організація ЦЗ в Україні

Мета: ознайомитися з основами організації цивільного захисту та його місцем у системі національної безпеки.

Завдання:

1. Опрацювати Закон України «Про цивільний захист населення».
2. Скласти схему структури ЄДСЦЗ.
3. Визначити основні завдання сил цивільного захисту.
4. Підготувати повідомлення: «Роль рятувальних служб у системі ЦЗ».

Кількість годин: 4 год.

Тема 6. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання

Мета: сформувати знання про заходи ЦЗ на підприємстві, евакуацію та колективний захист.

Завдання:

1. Розробити план евакуації для умовного приміщення.
2. Визначити основні обов'язки персоналу у надзвичайних ситуаціях.
3. Вивчити приклади оповіщення населення.
4. Скласти таблицю засобів індивідуального захисту.

Література: Русаловський А.В. *Правові та організаційні питання охорони праці.* – К., 2009.

Кількість годин: 4 год.

Тема 7. Надзвичайні ситуації внаслідок застосування звичайних засобів ураження

Мета: ознайомитися з правилами поведінки під час воєнних дій, розпізнавання небезпечних предметів.

Завдання:

1. Вивчити види мін та вибухонебезпечних предметів.
 2. Скласти пам'ятку «Дії при виявленні міни або боєприпасу».
 3. Опрацювати офіційні рекомендації ДСНС щодо мінної безпеки.
 4. Підготувати презентацію або схему «Як діяти при обстрілі».
- Кількість годин:** 5 год.

Тема 8. Алгоритми безпечної поведінки

Мета: сформувати алгоритм дій у різних небезпечних ситуаціях.

Завдання:

1. Опрацювати матеріали щодо першої долікарської допомоги.
2. Розробити алгоритм дій:
 - якщо бачиш міну;
 - якщо опинився на замінованій території;
 - якщо є поранений у небезпечній зоні.
3. Написати коротку інструкцію для учнів або колег «Як діяти безпечно».

Кількість годин: 4 год.

Тема 9. Пожежі. Вплив НС на об'єкти господарювання

Мета: з'ясувати причини виникнення пожеж, способи їх ліквідації, заходи попередження.

Завдання:

1. Скласти пам'ятку «Дії при пожежі».

2. Вивчити види вогнегасників і принцип їх роботи.
3. Розробити схему евакуації при пожежі.

Кількість годин: 4 год.

Тема 10. Вибух. Радіаційна та хімічна безпека

Мета: ознайомитися з факторами вибуху, радіаційними та хімічними ризиками.

Завдання:

1. Розібрати приклади техногенних вибухів.
2. Визначити основні принципи радіаційного захисту.
3. Скласти таблицю «Засоби індивідуального захисту при хімічних аваріях».

Кількість годин: 4 год.

Тема 11. Законодавча та нормативна база України з охорони праці

Мета: ознайомитися із законодавством, що регулює охорону праці в Україні.

Завдання:

1. Опрацювати Закон України «Про охорону праці».
2. Скласти короткий конспект основних статей.
3. Розробити порівняльну таблицю прав та обов'язків працівника і роботодавця.

Кількість годин: 3 год.

Тема 12. Травматизм та професійні захворювання

Мета: навчитися аналізувати умови праці, причини травматизму, шукати шляхи профілактики.

Завдання:

1. Знайти приклади нещасних випадків у галузі культури.
2. Підготувати таблицю «Види травм та причини їх виникнення».
3. Ознайомитися з правилами надання першої допомоги.

Кількість годин: 4 год.

Тема 13. Основи гігієни праці

Мета: розкрити вплив мікроклімату, освітлення, шуму на стан здоров'я працівника.

Завдання:

1. Визначити оптимальні мікрокліматичні параметри робочої зони.
2. Скласти таблицю «Шкідливі фактори – наслідки – заходи профілактики».

Кількість годин: 4 год.

Тема 14. Виробнича санітарія

Мета: ознайомитися з вимогами санітарних норм, профілактичними медичними оглядами.

Завдання:

1. Визначити шкідливі речовини, що можуть діяти у виробничому середовищі.
2. Скласти схему контролю за станом гігієни праці.

Кількість годин: 4 год.

Тема 15. Освітлення виробничих приміщень

Мета: ознайомитися з видами освітлення, їх впливом на працездатність і безпеку.

Завдання:

1. Скласти таблицю «Види освітлення – переваги – недоліки».
2. Підготувати коротке повідомлення «Вимоги до освітлення робочого місця музиканта».

Кількість годин: 2 год.

Рекомендована література

1. Левченко О.Г., Полукаров О.І., Зацарний В.В., Полукаров Ю.О., Землянська О.В. Охорона праці та цивільний захист. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.
2. Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначеев Д.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці. – ДДУВС, 2022.
3. Курепін В.М. Основи охорони праці: навчальний посібник. – 2022.
4. Журнал «Охорона праці і пожежна безпека». – Київ, 2023–2025.
5. Закон України «Про охорону праці» (оновлення 2024). – Київ, 2024.
6. Ніпіаліді О., Васильчишин О. Сучасний стан охорони праці в Україні у контексті інноваційного розвитку // Актуальні проблеми правознавства. – 2020.
7. Показчик нормативно-правових актів з охорони праці, затверджений наказом Держпраці від 16.09.2019 № 86.